

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Štefana Sekelského v trestnej veci proti obvinenému **I. H. a spol. pre pokus zločinu ublíženia na zdraví** podľa § 14 ods. 1, § 155 ods. 1 Tr. zák. a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí 2. júna 2010 v Bratislave dovolanie podané obvineným I. H., prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. S. K. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. októbra 2008, sp. zn. 7To 49/2008 a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného I. H. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu vo Vranove nad Topľou z 2. júla 2008, sp. zn. 1T 63/2008, bol vtedy mladistvý I. H. uznaný za vinného v bode 1/ rozsudku z pokusu zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14 ods. 1, § 155 ods. 1 Tr. zák., prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a v bode 2/ rozsudku bol spoločne s obvineným J. Z. uznaný za vinného z prečinu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

1/ obvinený ml. I. H.

dňa 1. decembra 2007 asi o 23.30 hod. v objekte bývalej reštaurácie D. na N. pred vchodom do baru W., po predchádzajúcom nedorozumení, keď už poškodený I. S., nar. X., bytom S. odchádzal, obžalovaný od chrbta s nožom s čepeľou dlhou 10 cm a širokou 1,8 cm spôsobil poškodenému dve rezné rany pravej a ľavej paže o veľkosti 4 cm a bodnú ranu dĺžky 5 cm pravej dolnej časti hrudníka v 8. medzirebrovom priestore smerujúcu do brušnej dutiny k povrchu pečene, v dôsledku ktorých zranení sa poškodený liečil do 20. februára 2007 a k závažnejšiemu zraneniu, najmä pečene nedošlo len preto,

že nôž nezasiahol dôležitý orgán brušnej dutiny, pričom znehodnotením pánskej bundy vznikla poškodenému škoda vo výške 1 900 Sk,

2/ obvinení ml. I. H. a J. Z.

dňa 9. augusta 2007 asi o polnoci po vzájomnej dohode obžalovaný J. Z. skrutkovačom rozbil sklennú výplň vchodových dverí polyfunkčného objektu na ulici M., majiteľa Ing. M. M., nar. X., bytom S., pričom obžalovaný ml. I. H. ostal vonku pred objektom a dával pozor, či niekto nejde, obžalovaný J. Z. vnikol do objektu, kde na poschodí vylišťoval drevené lišty sklennej výplne predajne Z. odkiaľ odcudzil 20 kusov zlatých príveskov v celkovej hodnote 10 000 Sk, 6 párov zlatých náušnic v celkovej hodnote 10 200 Sk, 50 párov strieborných náušnic v celkovej hodnote 15 000 Sk, 30 kusov strieborných náramkov na ruku v celkovej hodnote 18 000 Sk, 25 kusov strieborných retiazok na krk v celkovej hodnote 20 000 Sk a jeden pánsky zlatý prsteň v hodnote 3 500 Sk, čím poškodenému M. C., nar. X., ul. X., bola spôsobená škoda v celkovej výške 76 700 Sk, pričom poškodením dverí objektu bola spôsobená škoda Ing. M. M. vo výške 600 Sk.

Za to boli obvineným uložené tresty

1/ ml. I. H.

Podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., § 117 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., pri prevahe priťažujúcich okolností uvedených v § 37 písm. m/ Tr. zák., a bez zistenia poľahčujúcich okolností uvedených v § 36 Tr. zák., úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4 a pol roka.

Podľa § 117 ods. 4 Tr. zák. bol pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do Ústavu na výkon trestu pre mladistvých.

Podľa § 44 Tr. zák., súd upustil od uloženia súhrnného trestu pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 Tr. zák., keďže trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu vo Vranove nad Topľou, sp. zn. 10T 286/2007, vyhlásený 30. apríla 2008 v trvaní 7 mesiacov považoval za dostačujúci.

2/ obžalovanému J. Z.

Podľa § 212 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák., pri prevahe poľahčujúcich okolností uvedených v § 36 písm. d/, písm. j/, písm. l/, a bez zistenia príťažujúcich okolností podľa § 37 Tr. zák., trest odňatia slobody v trvaní 7 mesiacov.

Výkon trestu mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/, § 50 ods. 1 Tr. zák., podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por., súd zaviazal oboch obžalovaných spoločne a nerozdielne nahradiť škodu Ing. M. M. vo výške 600 Sk.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por., poškodených M. C. a I. S. s nárokom na náhradu škody odkázal na konanie o veciach občiansko-právnych.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený ml. I. H.. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 16. októbra 2008, sp. zn. 7To 49/2008, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste, vo vzťahu k obvinenému I. H..

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol tak, že obvinenému ml. I. H., nar. X., uložil

Podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., § 117 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., pri prevahe príťažujúcich okolností uvedených v § 37 písm. m/ Tr. zák., a bez zistenia poľahčujúcich okolností uvedených v § 36 Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 117 ods. 4 Tr. zák., pre výkon uloženého trestu ho zaradil do Ústavu na výkon trestu pre mladistvých.

Podľa § 44 Tr. zák. súd upustil od uloženia súhrnného trestu pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 Tr. zák., keďže trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp. zn. 10T 286/07, vyhlásený 30. apríla 2008 v trvaní 7 mesiacov považoval za dostačujúci.

V ostatných výrokoch prvostupňový rozsudok ostal nedotknutý.

Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 16. októbra 2008, sp. zn. 7To 49/2008, podal obvinený I. H., prostredníctvom splnomocneného obhajcu JUDr. S. K., dovolanie. Vyslovil názor, že v priebehu trestného stíhania bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, ktoré okolnosti zakladajú dôvody dovolania uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. V písomných dôvodoch dovolania konštatuje, že napriek tomu, že trestné stíhanie sa proti obvinenému H. viedlo ako proti mladistvému, kde platí zásada povinnej obhajoby v priebehu celého trestného stíhania, obvinený bol minimálne v čase od 7. decembra do 12. decembra 2007 bez obhajcu a prebiehalo proti nemu trestné stíhanie.

Ďalším porušením práva na obhajobu je skutočnosť, že obvinenému H. bolo znemožnené právo preštudovať spisy v primeranej lehote, pretože vyšetrovatelia na tento úkon predvolali len advokátskeho koncipienta ustanoveného obhajcu, ktorý však nebol oprávnený preberať poštové zásielky. Toto porušenie práva na obhajobu zistil aj odvolací súd a v dôvodoch rozsudku konštatoval, že pre absenciu procesného ustanovenia toto pochybenie napraviť nemohol, napadnutý rozsudok nemohol z tohto dôvodu zrušiť a vec vrátiť do prípravného konania.

Obvinený dovolaním namietal, že rekognície uskutočnené 18. decembra 2007 boli vykonané v rozpore so zákonom, pretože opoznávajúce osoby - svedkovia S. a V. videli obvineného ako opoznávanú osobu ešte pred úkonom rekognície na chodbe.

Vychádzajúc z týchto dôvodov navrhol, aby odvolací súd vyslovil rozsudkom porušenie zákona v príslušných vyššie uvedených ustanoveniach a súčasne s vyššie uvedeným výrokom zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a chybné konanie, ktoré napadnutému rozhodnutiu predchádzalo, za súčasného zrušenia aj predchádzajúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Prokurátor Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou k podanému dovolaniu uviedol, že v konaní nedošlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Obvinený nebol ukrátený na svojich právach, pretože buď sám alebo prostredníctvom obhajcu podával rôzne návrhy a opravné prostriedky a o týchto vždy bolo rozhodnuté.

Poškodení Ing. M. M., M. C. a I. S. sa k dovolaniu obvineného H. nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), za splnenia ustanovenia § 373 Tr. por., v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Tr. por.), ale súčasne zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolanie umožňuje oprávneným osobám namietať zásadné porušenie procesnoprávných a hmotnoprávných ustanovení v rozhodnutiach súdov, a to z dôvodov, ktoré sú taxatívne upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por.

V zmysle ustanovenia § 374 ods. 1 Tr. por. dovolanie už pri jeho podaní musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu, alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo.

Podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

V posudzovanom prípade obvinený H. ako dôvod dovolania uviedol, že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. K námietke, že minimálne v období od 7. decembra do 12. decembra 2007 bol, napriek zásade povinnej obhajoby, bez obhajcu, dovolací súd zistil nasledovné.

Uznesením vyšetrovateľa zo 4. decembra 2007, ČVS ORP-532/OJP-VT-2007 bolo obvinenému ml. I. H. vznesené obvinenie pre pokus zločinu ublíženia na zdraví podľa § 14, §155 ods. 1 Tr. zák. a iné.

Otec ml. obvineného, I. H. zvolil pre svojho syna ml. I. H. za advokáta JUDr. S. K. na základe plnej moci zo 4. decembra 2007 (č.l.214), keďže sa jednalo o povinnú obhajobu. Na základe tejto plnej moci bol potom JUDr. S. K. v konaní činný(4. decembra 2007 mu bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia, č.l. 6, uznesenie, ktorým prokurátor rozhodol

o sťažnosti obvineného, čl. 12, bol prítomný pri zadržaní ml. obvineného, čl. 34, bol pri výsluchu ml. obvineného 5. decembra 2007, v súvislosti s rozhodovaním o jeho väzbe čl. 41). Obhajca následne prípisom zo 7. decembra 2007 oznámil, že na základe dohody s otcom ml. obvineného ukončil zastupovanie mladistvého a požiadal orgán činný v trestnom konaní o ustanovenie obhajcu pre obvineného z dôvodu povinnej obhajoby. Opatrením z 10. decembra 2007 bol ml. obvinenému obhajca ustanovený, a to JUDr. M. K.. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že 7. decembra 2007 bol piatok a 10. decembra 2007 pondelok. Orgány činné v trestnom konaní preto konali bez priet'ahov.

Z uvedeného je zrejmé, že obvinený nebol ukrátený na svojom práve na obhajobu, pretože mal obhajcu v priebehu celého konania, jeho obhajca bol pri úkonoch činný a mal tak možnosť chrániť obhajobné práva obvineného, či už účasťou pri výsluchoch, alebo podávaním opravných prostriedkov. Podľa dovolacej námietky teda obvinený nemal obhajcu len v sobotu a v nedeľu 8. a 9. decembra 2007, kedy však žiadne vyšetrovacie úkony neboli vykonávané. Zákon však pripúšťa aj situáciu, že je možné vykonať určité vyšetrovacie úkony aj v čase, keď obvinený ešte obhajcu nemá, napriek tomu, že ho musí mať, no musí ísť o také úkony, ktoré vzhľadom na nebezpečenstvo ich zmarenia, straty alebo podstatného oslabenia ich dôkaznej hodnoty alebo straty ďalších dôkazov, neznesú odklad dovtedy, dokedy obvinený obhajcu bude mať. V posudzovanom prípade v tieto dva víkendové dni žiadny úkon vykonávaný nebol. Navyiac v zmysle platnej judikatúry, skôr zvolený alebo ustanovený obhajca je povinný plniť svoje povinnosti až do skutočného prevzatia obhajoby iným zvoleným alebo ustanoveným obhajcom.

Na základe týchto skutočností a zistení z obsahu spisu, dovolací súd konštatuje, že právo na obhajobu u obvineného porušené nebolo. V prípade, ak obvinený po určitú časť trestného konania - avšak má sa na mysli dlhšia doba, nie dva víkendové dni - nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, potom je splnená táto podmienka dovolania spravidla len vtedy, ak orgány činné v trestnom konaní, alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním.

K dovolacej námietke obvineného smerujúcej k procesnému pochybeniu vyšetrovateľa, keď na úkon oboznámenia sa s výsledkami vyšetrovania predvolal priamo advokátskeho koncipienta ustanoveného obhajcu, ktorému ustanovený obhajca síce substitučnú plnú moc udelil, avšak s výnimkou preberania písomností treba uviesť,

že zo záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu (č.l. 218) vyplýva, že o tomto úkone boli upovedomení obvinení, jeho zákonný zástupca a advokátsky koncipient Mgr. T. S.. Tohto procesného úkonu sa zúčastnil iba ml. obvinený, ktorý však odmietol preštudovanie spisu so slovami, že ho to nezaujíma a na adresu vranovskej polície adresoval vulgárne výrazy. Odmietol tiež zápisnicu o tomto úkone podpísať. Úkonu sa nezúčastnil, bez udania dôvodu, ani jeho zákonný zástupca. Pokiaľ ide o obhajcu, advokátsky koncipient, napriek tomu, že nemal substitučnú plnú moc na preberanie zásielok, zásielku ktorou bol upovedomený o tomto úkone prevzal 5. marca 2008 a vyšetrovateľa na toto pochybenie neupozornil, aj keď dovolací súd si uvedomuje, že takúto povinnosť nemal, ale v záujme ochrany obhajobných práv ml. obvineného by sa dalo očakávať, že vzniknutú situáciu bude riešiť s ustanoveným obhajcom, alebo vyšetrovateľom. Zo spisu ďalej nie je možné zistiť, či o tomto úkone obhajcu JUDr. K. informoval. Preštudovanie spisu osobami uvedenými v § 208 ods. 1 Tr. por. je ich právom a nie povinnosťou. Je možné konštatovať, že z formálneho hľadiska došlo k procesnému pochybeniu zo strany vyšetrovateľa, avšak z hľadiska materiálneho posúdenia tohto postupu, toto zistené porušenie zákona zásadným spôsobom neovplyvnilo postavenie obvineného. Napokon obhajca JUDr. K. na verejnom zasadnutí 30. apríla 2008 uviedol, že návrhy na doplnenie dokazovania nemá, ide len o principiálne dodržanie práva obvineného na obhajobu.

Dovolacou námietskou obvineného, že rekognície vykonané 18. decembra 2007 boli ako dôkaz získané nezákonným spôsobom, sa zaoberal v odvolacom konaní aj odvolací súd. Z obsahu predloženého spisu nie je možné nad akúkoľvek pochybnosť prisvedčiť obvinenému, že tento dôkaz bol získaný nezákonným spôsobom. Opoznávajúce osoby – svedkovia I. S. a R. V. nevypovedali, že by ich niekto navádzal na to, aby opoznali ako páchatel'a práve obvineného H.. Obaja jednoznačne tvrdili, že páchatel'om zločinu ublíženia na zdraví bol práve on. Svedok V. vo výpovedi na hlavnom pojednávaní poprel, že by pred opoznávaním videl obžalovaného, konkrétne uviedol, že ho nevidel, lebo oni čakali v inej miestnosti. Oni (rozumej vyšetrovatelia), medzi tým zhromaždili tých ľudí (ktorí mali byť opoznávaní), v inej miestnosti a až keď boli zhromaždení, presunuli ich do miestnosti, kde stáli tí ľudia ktorých opoznávali. Z výpovede svedka S. na hlavnom pojednávaní by mohlo vzniknúť určité podozrenie, že videl obžalovaného, keď ho predvádzali. Odvolací súd preto správne vyhodnotil túto situáciu v zmysle zásady v pochybnostiach v prospech obvineného. Na základe všetkých v konaní zadovážených dôkazov, a to aj za situácie, keď súd neprihliadol na rekogníciu svedka S., na postavenie obvineného v otázke viny a trestu táto skutočnosť nemá vplyv.

Cieľom dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je náprava právnych chýb právoplatných rozhodnutí, alebo konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Postup podľa procesných ustanovení o dovolaní možno aplikovať len v prípade, ak je to odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu, a to najmä z hľadiska dotknutej osoby (spravidla obvineného), ako aj z hľadiska zákonnosti rozhodovania a zákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní a súdu. V posudzovanom prípade, závažnosť vytýkaných pochybení nemá charakter a intenzitu spôsobilú zmeniť postavenie obvineného I. H. v otázke výroku o jeho vine a uloženom treste.

So zreteľom na to, že neboli splnené podmienky dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Trestného poriadku, dovolací súd podané dovolanie na neverejnom zasadnutí odmietol, postupom podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná sťažnosť.

V Bratislave 2. júna 2010

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Vypracovala: JUDr. Jana Serbová

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová